

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ : ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) โดยนำวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้ามาใช้ในการศึกษาวิจัยด้วยหลักผสมผสานอย่างเท่าเทียมกัน (Equivalent Status Design) โดยเป็นไปตามลำดับ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2550, หน้า 7) กล่าวคือ ทำการวิจัยเชิงปริมาณก่อนเพื่อให้ได้โครงสร้างในภาพกว้างของชุดตัวแปรที่ส่งผลต่อกัน จากนั้นจึงใช้การวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับเจาะลึกในประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีน้ำหนักในการนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ (1) กลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และ (2) กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ (1) คณะผู้บริหาร ได้แก่ นายก รองนายก และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (2) ข้าราชการ และ (3) พนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครที่มีอายุในการทำงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน รวมจำนวน 1,422 คน (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555) ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

2. กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชน

ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยประชากรเป็นจำนวนครัวเรือน ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง ซึ่งมีจำนวน 111,420 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555) ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร

อบต.	คณะผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน	รวม
1. คอกกระบือ	4	29	85	118
2. โลกขาม	4	24	68	96
3. ชัยมงคล	4	12	19	35
4. ท่าทราย	4	30	79	113
5. บางกระเจ้า	4	23	24	51
6. บางโหนด	4	14	38	56
7. บางน้ำจืด	4	25	111	140
8. พันท้ายนรสิงห์	4	20	67	91
9. กาหลง	4	12	31	47
10. บ้านเกาะ	4	14	33	51
11. บ้านบ่อ	4	8	25	37
12. นาโคก	4	9	24	37
13. หลักสาม	4	20	17	41
14. คลองตัน	4	3	12	19
15. บ้านแพ้ว	4	15	17	36
16. หลักสอง	4	13	11	28
17. เจ็ดริ้ว	4	7	17	28
18. สวนส้ม	4	14	14	32
19. อัมแพง	4	8	11	23
20. คลองมะเดื่อ	4	29	87	120
21. แคราย	4	25	42	71
22. ท่าไม้	4	30	35	69
23. ท่าเสา	4	17	28	49
24. บางยาง	3	6	9	18
25. หนองนกไข่	4	6	6	16
รวม	99	413	910	1,422

ตารางที่ 6 จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร

อบต.	จำนวน ครัวเรือน	หมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ	
		1. เต็มหมู่บ้าน*	2. บางส่วน*
1. คอกกระบือ	7,790	6	-
2. โลกขาม	9,514	10	-
3. ชัยมงคล	1,436	6	-
4. ท่าทราย	16,100	8	-
5. บางกระเจ้า	3,728	9	-
6. บางโหนด	3,972	10	-
7. บางน้ำจืด	8,336	6	-
8. พันท้ายนรสิงห์	11,606	8	-
9. กาหลง	1,343	8	-
10. บ้านเกาะ	3,131	7	-
11. บ้านบ่อ	2,822	9	-
12. นาโคก	1,130	6	-
13. หลักสาม	3,761	11	2
14. คลองตัน	1,222	4	1
15. บ้านแพ้ว	2,451	8	2
16. หลักสอง	1,014	7	-
17. เจ็ดริ้ว	900	5	-
18. สวนส้ม	1,424	5	-
19. อำแพง	1,560	7	-
20. คลองมะเดื่อ	12,555	11	-
21. แคราย	3,764	5	-
22. ท่าไม้	6,268	12	-
23. ท่าเสา	2,647	8	-
24. บางยาง	1,706	13	-
25. หนองนกไข่	1,240	8	-
รวม	111,420	197	5

* หมายเหตุ : 1. เต็มหมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของอบต.ทั้งหมู่บ้าน

2. บางส่วน หมายถึง หมู่บ้านที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของอบต.เฉพาะบางส่วน และบางส่วนอยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

กลุ่มตัวอย่าง

1. สำหรับการศึกษาวิชาวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.1 ผู้วิจัยได้ทำการหาจำนวนตัวอย่างจากประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 1,422 คน โดยคำนวณจากสูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่ประชากรมีจำนวนจำกัดที่นับได้ (Finite Population) ที่ยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5 % (Taro Yamane, 1973) โดยใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n คือ จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ
 N คือ จำนวนประชากรที่ใช้วิจัย
 e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

จากการคำนวณ ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง ที่ใช้ในการศึกษาวิชาวิจัยจำนวน 312 คน

1.1.2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ชนิดสองขั้นตอน (Two - Stage Cluster Sampling) เพื่อหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละประเภทของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้สูตร

$$n_1 = \frac{N_i \times n}{N}$$

โดยที่ n_1 คือ จำนวนตัวอย่าง
 N_i คือ จำนวนประชากรในแต่ละประเภท
 N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด
 n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากการคำนวณ ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่แต่ละประเภทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่แต่ละประเภทขององค์การบริหารส่วนตำบล

ประเภทประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1. คณะผู้บริหาร	99	22
2. ข้าราชการ	413	90
3. พนักงาน	910	200
รวม	1,422	312

1.1.3 จากนั้นจึงกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของเจ้าหน้าที่แต่ละประเภทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง โดยใช้สูตรกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนตามข้อ 1.2 อีกครั้ง ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างดังตารางที่ 8 - 10

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะผู้บริหาร

อบต.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	อบต.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คอกกระบือ	4	1	14. คลองตัน	4	1
2. โลกขาม	4	1	15. บ้านแพ้ว	4	1
3. ชัยมงคล	4	1	16. หลักสอง	4	1
4. ท่าทราย	4	1	17. เจ็ดริ้ว	4	1
5. บางกระเจ้า	4	1	18. สวนส้ม*	4	0
6. บางโหนด	4	1	19. อำแพง	4	1
7. บางน้ำจืด	4	1	20. คลองมะเดื่อ	4	1
8. พันท้ายนรสิงห์	4	1	21. แคราย	4	1
9. กาหลง	4	1	22. ท่าไม้	4	1
10. บ้านเกาะ*	4	0	23. ท่าเสา	4	1
11. บ้านป่อ	4	1	24. บางยาง*	4	0
12. นาโลก	4	1	25. หอนอกไข่	4	1
13. หลักสาม	4	1	รวม	99	22

* ผู้วิจัยใช้เทคนิคสโนบอล (Snow Ball) เพื่อทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะผู้บริหารของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลให้เหลือเพียง 22 คน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ

อบต.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	อบต.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คอกกระบือ	29	6	14. คลองตัน	3	1
2. โลกขาม	24	5	15. บ้านแพ้ว	15	3
3. ชัยมงคล	12	3	16. หลักสอง	13	3
4. ท่าทราย	30	7	17. เจ็ดริ้ว	7	2
5. บางกระเจ้า	23	5	18. สวนส้ม	14	3
6. บางโหนด	14	3	19. อำแพง	8	2
7. บางน้ำจืด	25	5	20. คลองมะเดื่อ	29	6
8. พันท้ายนรสิงห์	20	4	21. แคราย	25	5
9. กาหลง	12	3	22. ท่าไม้	30	7
10. บ้านเกาะ	14	3	23. ท่าเสา	17	4
11. บ้านป่อ	8	2	24. บางยาง	6	1
12. นาโลก	9	2	25. หอนอกไข่	6	1
13. หลักสาม	20	4	รวม	413	90

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานจ้าง

อบต.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	อบต.	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คอกกระบือ	85	19	14. คลองตัน	12	3
2. โลกขาม	68	15	15. บ้านแพ้ว	17	4
3. ชัยมงคล	19	4	16. หลักสอง	11	2
4. ท่าทราย	79	17	17. เจ็ดริ้ว	17	4
5. บางกระเจ้า	24	5	18. สวนส้ม	14	3
6. บางโหนด	38	8	19. อำแพง	11	2
7. บางน้ำจืด	111	24	20. คลองมะเดื่อ	87	19
8. พันท้ายนรสิงห์	67	15	21. แคราย	42	9
9. กาหลง	31	7	22. ท่าไม้	35	8
10. บ้านเกาะ	33	7	23. ท่าเสา	28	6
11. บ้านป่อ	25	6	24. บางยาง	9	2
12. นาโลก	24	5	25. หอนอกไข่	6	2
13. หลักสาม	17	4	รวม	910	200

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง

อบต.	คณะผู้บริหาร	ข้าราชการ	พนักงาน	รวม
1. คอกกระบือ	1	6	19	26
2. โลกขาม	1	5	15	21
3. ชัยมงคล	1	3	4	8
4. ท่าทราย	1	7	17	25
5. บางกระเจ้า	1	5	5	11
6. บางไทรัด	1	3	8	12
7. บางน้ำจืด	1	5	24	30
8. พันท้ายนรสิงห์	1	4	15	20
9. กาหลง	1	3	7	11
10. บ้านเกาะ	0	3	7	10
11. บ้านป้อ	1	2	6	9
12. นาโคก	1	2	5	8
13. หลักสาม	1	4	4	9
14. คลองตัน	1	1	3	5
15. บ้านแพ้ว	1	3	4	8
16. หลักสอง	1	3	2	6
17. เจ็ดริ้ว	1	2	4	7
18. สวนส้ม	0	3	3	6
19. อำแพง	1	2	2	5
20. คลองมะเดื่อ	1	6	19	26
21. แคราย	1	5	9	15
22. ท่าไม้	1	7	8	16
23. ท่าเสา	1	4	6	11
24. บางยาง	0	1	2	3
25. หนองนกไข่	1	1	2	4
รวม	22	90	200	312

1.1.4 ผลจากการคำนวณจากสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วน ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ในแต่ละองค์การบริหารตำบล ดังตารางที่ 11 จากนั้นผู้วิจัยใช้เทคนิค สโนบอล (Snow ball) เพื่อค้นหาและคัดเลือกเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง สำหรับให้ข้อมูลในแบบสอบถามเชิงปริมาณ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน

1.2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดให้เป็นประชาชนที่เป็นตัวแทนของแต่ละครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง โดยมีลำดับขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.2 หาจำนวนตัวอย่างจากประชากรที่เป็นจำนวนครัวเรือนทั้งหมด โดยคำนวณจากสูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่ประชากรมีจำนวนจำกัดที่นับได้ (Finite Population) ที่ยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% (Taro Yamane, 1973) โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเดียวกันกับในข้อ 1.1.1 ซึ่งผลจากการคำนวณ ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นจำนวนครัวเรือนที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจำนวน 399 ครัวเรือน

1.2.3 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เพื่อหาจำนวนตัวอย่างที่เป็นครัวเรือนในแต่ละเทศบาลตำบล โดยได้ทำการ กำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเดียวกันกับในข้อ 1.1.2 ซึ่งผลจากการคำนวณ ทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นจำนวนครัวเรือน ดังในตารางที่ 12

1.2.4 ผลจากการคำนวณจากสูตรกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วน ทำให้ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 12 จากนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของหมู่บ้าน ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะหมู่บ้านที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเต็มหมู่บ้านเท่านั้น เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดจากการทับซ้อนของพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

ตารางที่ 12 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นจำนวนครัวเรือน

อบต.	ครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง	อบต.	ครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1. คอกกระบือ	7,790	28	14. คลองตัน	1,222	4
2. โลกขาม	9,514	34	15. บ้านแพ้ว	2,451	9
3. ชัยมงคล	1,436	5	16. หลักสอง	1,014	4
4. ท่าทราย	16,100	58	17. เจ็ดริ้ว	900	3
5. บางกระเจ้า	3,728	13	18. สวนส้ม	1,424	5
6. บางโหนด	3,972	14	19. อำแพง	1,560	6
7. บางน้ำจืด	8,336	30	20. คลองมะเดื่อ	12,555	45
8. พันท้ายนรสิงห์	11,606	42	21. แคราย	3,764	13
9. กาหลง	1,343	5	22. ท่าไม้	6,268	22
10. บ้านเกาะ	3,131	11	23. ท่าเสา	2,647	9
11. บ้านบ่อ	2,822	10	24. บางยาง	1,706	6
12. นาโลก	1,130	4	25. หนองนกไข่	1,240	4
13. หลักสาม	3,761	13	รวม	111,420	399

2. สำหรับการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ด้วยตนเองโดย (1) การสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In - Depth Interview) สำหรับคณะผู้บริหาร ได้แก่ นายก รองนายก และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 คน และ(2) การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) สำหรับกลุ่มข้าราชการ จำนวน 8 คน และกลุ่มพนักงานจ้าง จำนวน 8 คน โดยจัดการสนทนากลุ่มแบบเจาะจงจำนวน 2 ครั้งสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อตรวจสอบทิศทางและความแท้จริงของข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาวิจัยได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากที่สุด (โยธิน แสงวงศ์, 2551)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ (1) เครื่องมือแบบสอบถามสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และ(2) เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับการศึกษาระดับคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

เครื่องมือแบบสอบถามเชิงปริมาณ

1. เครื่องมือแบบสอบถามเชิงปริมาณจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ (1) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และ(2) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 เครื่องมือแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

1.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ อายุ อายุงานในตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่ง

1.1.2 ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร ตามตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้าน จำนวน 48 ข้อ ซึ่งข้อคำถามประกอบด้วย

- 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย จำนวน 8 ข้อ
- 2) ด้านผลผลิตของนโยบาย จำนวน 20 ข้อ
- 3) ด้านผลลัพธ์ของนโยบาย จำนวน 20 ข้อ

1.1.3 ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมี 6 ปัจจัย จำนวน 84 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร จำนวน 16 ข้อ
- 2) ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร จำนวน 12 ข้อ
- 3) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร จำนวน 12 ข้อ
- 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการบริหาร จำนวน 12 ข้อ
- 5) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ จำนวน 16 ข้อ
- 6) ปัจจัยด้านการบริหารงานภาครัฐแบบเครือข่าย จำนวน 16 ข้อ

1.1.4 ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 2 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ
- 2) ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร

1.2 เครื่องมือแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

1.2.2 ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร ตามตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้าน จำนวน 48 ข้อ ซึ่งข้อคำถามประกอบด้วย

- 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย จำนวน 8 ข้อ
- 2) ด้านผลผลิตของนโยบาย จำนวน 20 ข้อ
- 3) ด้านผลลัพธ์ของนโยบาย จำนวน 20 ข้อ

1.2.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1 ข้อ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงลงพื้นที่พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร และเมื่อได้รับข้อมูลมากเพียงพอในระดับการเขียนข้อคำถามแล้ว จึงนำมาออกแบบเพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูล

3. เมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้นายพิสิทธิ์ แสงจันทร์ ตำแหน่งเจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส ประจำสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและเป็นທີ່ปรึกษาในการแปลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 – 2559 ให้ออกมาในรูปของกิจกรรมและโครงการต่างๆ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ ในจังหวัดสมุทรสาคร ให้ช่วยตรวจสอบ เสนอแนะ และปรับแก้ข้อคำถามให้ถูกต้องและสอดคล้องกับแต่ละยุทธศาสตร์มากยิ่งขึ้น

4. เมื่อได้ข้อคำถามที่ทำการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 - 2559 แล้ว จึงได้นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อรับข้อแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. ขั้นตอนการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม (Content Validity) หลังจากที่ได้ดำเนินการต่อจากการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนที่ยังดำเนินการต่อไป ได้แก่

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้มีการปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทำการตรวจสอบเครื่องมือ โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item - Objective Congruence) จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

(1) รศ.ดร. วัลลภ รัฐนัตรานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์
(2) ผศ.ดร.กัณฑ์ธิดา นิลทองคำ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการภาครัฐ
(3) ผศ.อำนาจ วังจิ้น	ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

- (4) ดร.สมชาย สุเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายส่วนท้องถิ่น
 (5) นายอรินทร์ โสมบ้านเกาะ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม

5.2 ดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับ (1) เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองจินดา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน และ(2) ประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองจินดา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbachs' Alpha Coefficient) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550, หน้า 34 - 36) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ทดสอบกับประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9713 ส่วนแบบสอบถามที่ใช้ทดสอบกับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองจินดา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9706 จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการรายงานผลที่ได้ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เครื่องมือแบบสอบถามเชิงคุณภาพ

หลังจากทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติในการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาประเด็นที่น่าสนใจในตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และส่งผลการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครในระดับสูง เพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภทได้แก่

- 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In - Depth Interview) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ นายก รองนายก และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรสาคร
- 2) การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Discussion) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการและพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีการรวบรวมเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ออกแบบวิธีการเก็บข้อมูลที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์และมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง โดยมีวิธีการดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานกับมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อจัดทำหนังสือรับรองการเก็บข้อมูล สำหรับส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 25 แห่ง

2. ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร แต่ละแห่งด้วยตัวเอง เพื่อขอให้ช่วยคัดเลือกเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุในการทำงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน เนื่องจากเป็นผู้ที่ผ่านการประเมินประจำปี จึงผ่านการปฏิบัติงานมาแล้ว ทำให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบริบทในการดำเนินงานด้านส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลพอสังเขป เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและตอบข้อซักถามของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากที่สุด โดยมีทีมงานช่วยในการดำเนินการ และเก็บแบบสอบถามกลับคืน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ในขั้นตอนของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนเอาไว้ 2 ขั้นตอน คือ

1) ขั้นตอนก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ รวมทั้งหัวข้อการวิจัยโดยย่อ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเข้าใจได้ตรงประเด็น

2) ขั้นสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะมีการเตรียมประเด็นคำถามต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาให้แก่ผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์เข้าสู่การวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อาจระเบียบ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์และสะดวกต่อการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาระดับความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติและปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้

1.1 ค่าสถิติที่ใช้กับตัวแปรเดียว (Univariate Analysis) ซึ่งเป็นค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อ

1.1.1 อธิบายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามใน ส่วนที่ 1 ซึ่งสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) และค่าเฉลี่ย (Mean)

1.1.2 บรรยายลักษณะและทิศทางของข้อมูลในส่วนที่ 2 และ 3 ซึ่งสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้ การแปลผลค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนน และแปลความหมายไว้ 5 ช่วง โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{ค่าพิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าพิสัย} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวได้นำมาสู่การกำหนดความหมายของตัวแปรต้นและตัวแปรตามในแต่ละช่วง ดังนี้

ตารางที่ 13 การกำหนดความหมายของระดับความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 - 5.00	มีความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมาก
2.61 - 3.40	มีความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	มีความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 - 1.80	มีความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับน้อยมาก

ตารางที่ 14 การกำหนดความหมายของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 - 5.00	ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด
3.41 - 4.20	ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก
2.61 - 3.40	ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติปานกลาง
1.81 - 2.60	ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.80	ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติน้อยที่สุด

1.2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis: r) เพื่อทดสอบระดับความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร ด้วยค่า Pearson Product Moment Correlation Coefficient โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของกลุ่มตัวอย่างขนาด 100 คนขึ้นไป Borg (1963, อ้างถึงในพ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2545, หน้า 97-98) ได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

ตารางที่ 15 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
0.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.70 - 0.90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.50 - 0.70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.30 - 0.50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00 - 0.30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า +1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างตัวแปร

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า -1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างตัวแปร

2.การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรสาคร ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 2.2 นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความเพื่อง่ายต่อการแยกประเด็น
- 2.3 ทำการวิเคราะห์และจัดแยกประเด็นตามกลุ่มของข้อมูล
- 2.4 ตีความข้อมูลที่ได้โดยเปรียบเทียบกับทฤษฎีหลักที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์
- 2.5 สรุปข้อมูลที่ได้ และนำไปเปรียบเทียบที่ละประเด็น
- 2.6 อภิปรายผลข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ